

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrierile neratificate nu se pri-
tesc. Manuscrisurile nu se re-
trimitează.
Birourile de administrație:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primese în Viena
Bukofin Mosse, Hymenstern & Vogler
(Otto Mosse), Heinrich Schuler, Anton
Bernoldi, M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
wberg, în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Inaube; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garmonică pe o coloană 8 cr.
și 90 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai lungi
după tarif și învoială.
Reclame pe pagina III-a
seria 10 cr. v. a. sau 15 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL III

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea piațamare
Nr. 22, etajul I: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu davană în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atunci abonamentele cărți și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 9.

Brașov, Vineri 12 (24) Ianuarie

1890.

Nou abonament

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Ianuarie 1890 stilul vechin
s'a deschis nou abonament la care in-
vităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl. pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou,
se binevoiesc a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”

Banffy în Bistrița-Năsăud.

II.

Am vădit câte lucruri noue
„a creat” Banffy-pașa și câte mai
are de gând să creeze față cu
România Năsăudenă, lucruri, despre
cari — cum dice „Kolozsvár” —
nu e consult să se vorbească în
foile ungurești.

În ce privește pe Sașii Bistri-
țeni, politica lui Banffy e puțin
mai închisă. Ce i drept cu Sașii
nici n'a avut acele raporturi de
supraveghiere, ce le-a avut față
cu România năsăudenă. Dér pen-
tru aceea și Sașii sunt deja foarte
lămuriti despre ceea ce voiesce
și are de gând Banffy cu privire
la elementul lor.

Nu de mult a arătat depu-
tatul sasu Ios. Filtsch într'un
șir de articuli publicați în „Kron-
städter Zeitung”, că „cultura să-
sescă și școlile săsesci îi sunt
ună ghimpe în ochi fișpanului asi-
atic” și că Sașii nu mai puțin
ca Românii au cauză de a se
plânge în contra voinicilor ace-
tui fișpan, care este un dușman
încarnat al celor două națio-
nalități.

Scopul principal al lui Banffy
față cu Sașii este, că centrul co-
mitatului, orașul săsesc Bistrița,
să devină maghiar. La această
tință voiesce să ajungă fișpanul
prin mijlocirea mulțimei de func-
ționari de totă categoria, cari sunt
puși în serviciul ideii de stat
maghiar.

Prin inspectorul de școle Ha-
vas, jidov botezat, încă de mult
timp se încercă Banffy să stră-
bată în eminent disciplinatele
școle săsesci.

De multe ori s'a întrebat acest
fișpan: pe ce cale se se potă viri
politica lui în gimnaziul săsesc
din Bistrița? Sașii o știu că
forțe bine și de aceea datori sunt
a veghea cu cea mai mare băgare
de seamă.

Pătania cu școlă civilă din Bis-
trița a trebuit să deschidă ochii
și celor mai optimiști dintre Sași.
Casul s'a petrecut astfel:

După lege o localitate cu mai
mult de 5000 locuitori e datore
a înființa o școlă superioară popo-
rală, ori „decă îi concedu mijlo-
cele” o școlă civilă. Fiind pro-
vocat și orașul Bistrița a satis-
face acestei cerințe a legii, orașul
în lipsa de mijloce a străformat
școlă de fete într'o școlă superioară
poporală.

Prin acesta Bistrița a făcut
destulă legei, dér Banffy nu s'a
mulțumit cu atâta, ci a cerut
înființarea și a unei școli civile.
Sașii au recurs la ministeriu, dér
nu le-a ajutat nimic și, deși bu-
getul orașului arăta un deficit
însemnat și școle erau de ajuns,
au fost siliți să deschidă în toamna
anului 1885 prima clasă a școlii
civile, ér în anii următori s'au des-
chis și celelalte trei clase. Mai
ânteu s'a folosit ca limbă de
propunere limba germană. Acuma
se predau studiile în clasa 1 și a
2-a în limba germană și maghiară
ér în clasa a 3-a și a 4-a numai
în limba maghiară.

Plângerile Sașilor au fost
puse la dosar și Banffy și-a a-
juns scopul de a crea o școlă
civilă ungurească în Bistrița, căci
după ce guvernul trebuie se aju-
tore această școlă, orașul neavându
mijloce de ajuns, el influențează
totu mai mult asupra sistemului
de învățământ și peste puțin
va fi impusă limba maghiară în
tote patru clasele ca limbă de
propunere.

Una din ideile de predilecțiune
ale lui Banffy mai este și maghia-
risarea succesivă a comerțului.
Aici cu deosebire trebuie să fiă
conducătorii Sașilor deștepti.

Exprimându această situație tristă
a comitatului Bistrița-Năsăud cu
sinceritate și între marginile ade-
vărilor, trebuie să se întrebe omul
cu îngrijire: *Și nu-i face nimic opo-
ziția acestui teribil fișpan?*

Intru adevăr că nu-i se face
oposiția. Poporul român și să-
sesc e adencu măhnit și ne-
mulțumit de lovirile, ce le în-
tâmpină, dér conducătorii lui nu
se unesc spre a da peptu cu vol-

nicile fișpanesci; și cât pentru
recursurile și petițiile lor în contra
lui Banffy, aceste se pun la do-
sar.

Cărturarii năsăuden, căți sunt
adî în acțiune, ceru sfat mai în-
tău dela Banffy, ér Sașii urmază
politica lor de mult cunoscută,
politica fatală, care a adus un
desastr după altul asupra bieu-
lui Ardél.

Într'aceea poruncile lui Banffy
cutrieră comitatul dintr'un colț
într'altul; el nu suferă nici cea
mai mică oposiția și cu *sic volo
sic jubeo* alu lui tôte mergu ca pe
sfără.

Este însă o sentință vechiă, că
cine vrea să 'nghită prea mult
se înecă și așa o va păți în cele
din urmă și Banffy-pașa.

Căci nu ne vine a crede, că
în cele din urmă nu se vor mai
afla omeni independenți între Ro-
mânia și Sașii din Bistrița-Năsă-
ud, cari se învețe pe acestu ba-
ronu îngâmfat a suferi și puțină
oposițiune, mai ales când e vorba
de sfântul dreptu, de liniștea și
pacea populațiunii.

Numai de nu s'ar gândi prea
mult cei și așa destul de târziu
la fire!

DIN AFARĂ.

Germania, Rusia și Austro-Ungaria în Orient.

Correspondentul din Constantino-
polu alu diarului „Times”, făcându o re-
vistă peste situația din Europa, dice, că
Germania nu privește cu ochi bun
politica Austro-Ungariei față cu statele
balcanice și mai ales față cu Bulgaria.
Correspondentul diarului englesu con-
stată, că dela visita împăratului german
în Constantinopolu, raporturile dintre
Pörtă și Germania s'au întărit, și mai

FOILETONULU „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

(3) LINIȘTEA CASEI.

Romanu, de I. C. Panțu.

„Bine, Veto! Dér se cuvine la o fată așa ceva,
se cuvine ca o fată să umble cu astfel de lucruri?”

Veta, cum ședea pe scaun, plecă ochii și în-
dată după aceea încep să vorbească. Mai înteu cu
ochii plecați, ér mai apoi uitându-se țintă la Olga.

„De ce se nu se cuvină? Așa e în lume, co-
coniță, de aceea s'au băeții, ca să placă fetelor. și-apoi
decă n'ar fi așa, de sigur ar fi altfel.”

Olga se făcu și mai curiosă; ei îi plăcu răspun-
sul verde alu Vetei și de aceea intră mai de-aprope
cu ea în vorbă și-i părea de totu bine, că astă seră a
venit mai de vreme.

Unu orologiu, ce era la Olga în iatacu, bătea
orele noue și suna atât de infundat, încatu ți-se
părea că este în depărtare.

„Ei, bată-te păcatele tale, Veto, că nostimă ești
cu vestea, ce mi-ai adus-o. În spune-mi, cum a dat
astă năpaste pe capul tău.”

„Năpaste? Aș, coconiță, nici poveste, este feri-
cirea, dér nu năpaste.”

„Ție țî place de Alexe, după cum spui, dér lui
ii place de tine?”

„Ți place, coconiță”, intrerupse repede vorba
Veta cu o bucurie, care se vedea din mișcarea, cu
caré a spus aceste vorbe. „Ți place”, adause în co-
pilăresca ei naivitate.

„De unde știi?” întrebă Olga și un oftăt ușor
eși din peptu ei.

„Mi-a spus-o el. Să veți, coconiță. De când
am venit aci la D-vostă, a făcutu ce a făcutu și s'a
întelnit cu mine. Mai înteu se uita așa cu ochi
miratori la mine, ca și cum ar fi dîșu: „Vino dragă
lângă mine”, cum este scris în „Dor”, și după aceea
nu'mi mai da pace de locu, ci totdeauna se lua după
mine și odată, uitându-se în dreapta și în stânga, mă
apucă în brațe și... mi-a spus...”

„Ce țî-a spus?”

„Mi-a spusu tocmai cum spun băeții din Bucu-
rescu, cum e scris în „Dor” și în „Amor”, mi-a spus
că mă iubesc și că decă eu nu'l voi iubi, el se
împușcă. Inchipuesce-ți, coconiță, un băiatu atât
de frumuselă ca Alexe să-l veți într'o bună dimi-
nătă mort?”

„Tu credi, că are să se împușce?”

„Nu credu, pentru-că eu îl iubesc.”

Olga zîmbi așa pe ascuns.

„Ei bine, Veto, să-ți spun și eu unu lucru.

Cine iubesc într'adevăr, acela nu spune îndată,
acela spune mai cu greu, dér veți așa, fără să spună,
că te iubesc... tu o simți acesta.”

„Apoi bine, coconiță dragă, eu am simțit. Pen-
tru-că odată a dîșu, că vrea să'mi spună ceva la
ureche, și alu cioriloru, atata mă iubea de multu, în-
cātu nu mi-a spusu nimic.”

„Nimicu?” întrebă Olga.

„Chiar nimicu! Adece să veți”, încep Veta
și și mișca frumuselă ei corp în dreapta și în stânga.

„Să veți, coconiță, căci de aceea am dîșu că-i alu
cioriloru, pentru-că el în locu să'mi spună...”

„Bine, bine”, intrerupse Olga, „dér ascultă să-ți
istorisesc o poveste. Să nu fiă și la tine numai vr'o
inchipuire. Ascultă să-ți spun. În țera nemțescă trăia
mai de mult unu filosofu mare. Era om cam uritu
și după alte tôte avea și o ghiabă în spate. Odată a
făcutu cunoscință la băi cu unu negustoru bogatu
dintr'un orașu cu numele Hamburg. Negustorului
atatu de multu i-a plăcutu de filosofu, încatu l'a ru-
gat, că decă vr'odată va trece prin Hamburg, să
se abată pe la el și să-l cerceteze. Ei se despăr-
țiră. Peste doi ani de zile, călătorind odată filoso-
ful prin Hamburg, merse pe la cancelaria prietnului
său, pe la negustorulu, pe care-l cunoscuse la băi.
Acesta rămase mulțumit de visita filosofului. „Să
vii și pe acasă pe la mine”, dîșe negustorulu, „să prân-
dim împreună, să bagi însă de seamă, că eu și am fată mare”. Fi-
losoful plecă și se îmbracă cu haine mai alese și merse la
locuința negustorului. Fata lui era o frumusețe ne mai po-
menită. Ea tocmai se ocupa cu ideea, că ore este destin în
lume său ba, și cum se întâmplă, tocmai intră filosofulu, și
după ce i-se prezentă și ispuse cine este, fata îl surprinse
cu întrebarea: „Este destin în lume?” Filosofulu,
om deștept, cum era. dîșe că este. „Să veți, co-
coniță”, încep filosofulu. „Eu am fostu destinat ca
atunci, când mă voi însura, să iau o fată ghebosă,
dér eu am protestat și am dîșu: „Nu voiescu...”, o fată
es cade să fiă frumosă”, ér pentru ca să împartu sôrtea,
am cerutu, ca ghiaba să fiă la mine în spate, și soția
mea să fiă frumosă.”

(Va urma).

dice, că Pörta a primită din Berlin o lungă depeșă în care se dice, că în cercurile politice germane nu se tănușce, că atitudinea actuală a Austro-Ungariei în cestiunea balcanică e spre paguba și pericolul ei. Acțiunea contelui Kalnoky este privită ca cutezată și fatală și scopul acestei acțiuni e. ca raportul cu Rusia să-l ducă până la crisa atunci când va fi de lipsă intervenirea Germaniei. În cazul acesta se presupune, că Germania va da aliatei sale apărarea secretă cu scopul ca să se asigureze recunoșterea actualului guvern bulgar. Inse delegații otomani din Berlin declară, că sunt convingși, că astfel de planuri nu sunt vedute cu ochi buni de principele Bismarck, pentru-că alianța germană fiind întemeiată pe principiul de apărare și fiind-că interesele balcanice ale Austro-Ungariei și Rusiei sunt contrare, cancelarul german este aplecat să face concesiuni Rusiei cu condiția, ca acesta să nu fiă periculoasă pentru Austro-Ungaria. Situația actuală a Bulgariei deci nu e cu nimic mai multă apărută de Germania, ca până acum. Astfel der Austro-Ungaria nu face alta, decât își continuă în afacerile balcanice lucrarea Penelopei, er Germania își susține și mai departe rolul ei de judecător al cestiunii, care nu poate fi deslegată nici de Rusia, nici de Austro-Ungaria.

Scirile acestea ale lui „Times“ sunt comentate de pressa din afară ca fiind de natură a nasce îngrijiri diplomaților.

Erăși împrumutul bulgar.

S'a disc, că prin nota rusescă și prin răsboiul diaristic inscenat în atacarea împrumutului bulgar, Rusia pentru aceea a voit ca puterile europene să fiă convinse, că s'ăvătămă tratatul dela Berlin, fiindcă ea însăși se pregătesce la un nou tratat. Tendința acesta apare destul de lămurită dintr'un articol autorizat al diarului „Novoje Vremja“, care dice, că protestarea Rusiei va avea urmările ei neapărate chiar și atunci, dacă puterile ar lua declarațiile Rusiei numai ca o simplă incunoștințare. Calea, dice diarul rusesc, e oblită pentru o ulterioară desvoltare a lucrurilor, fiindcă este o lipsă neapărată, ca între cabinete să se pună la cale unu serios schimb de idei în privința aceea, că: mai există încă tratatul dela Berlin în tota puterea lui și acum? Raporturile internaționale create prin acest tratat au încetat deja și Rusiei li este imposibil, ca în politica sa externă să se mai rađine pe unu tratat, pe care l'au vătămă alte puteri. Cabinetul din Petersburg ađi mănse se va simți nevoit a declara, că Rusia nu se simte îndatorată a se ține de pretențiunile tratatului dela Berlin. Dacă va sosi odată momentul acesta, atunci față cu purtarea tacită a Porței și față cu atitudinea ilegală a Austro-Ungariei în afaceria împrumutului bulgar, noi vom lua o atitudine, care anevoi va fi plăcută celor din Viena. Din aceea, că Rusia încă nu află de bine a decide acum în cestiunea bulgară, nu urmază nici decât, că ea s'ă lăpădat de această cestiune. În Petersburg nici-odată nu se va recunoșce actuala situația ilegală din Bulgaria.

Crisa ministerială din Spania e furtă.

În zilele din urmă s'a vorbit mult despre schimbările de guvern din Spania. Coregenta Christina a însărcinat pe mai mulți bărbați cu formarea cabinetului, der nici cel din urmă, *Alonso Martinez*, n'a putut forma unu cabinet. Regina coregentă vedându, că crisa pre e durabilă, a obiămat în urmă a doua oră pe Sagasta, căruia i-a și succed a compune cabinetul precum urmază: *Sagasta* ministru președinte; *Vega de Armije*, ministru de esterne; *Puigecver*, ministru de justiția; generalul *Bernandez Reina*, ministru de răsboiu; amiralul *Bromero*, ministru de marină; *Veraqua*, ministru al lucrărilor publice; *Becerra*, ministru al coloniilor;

Ruiz Capdepon, ministru de interne; *Eguilion*, ministru de finanțe. Noii ministri au depus jurământul în 21 Ianuarie n.

Din incidentul acesta se dice, că în Madrid s'ar fi pus la cale mari demonstrații republicane. Sigur, că Sagasta va fi nevoit să schimbe încât-va ideile de mai înainte și să țină seamă și de dorințele celorlalte partide.

SCRIRILE PILEI.

O nouă broșură a lui Mocsary. Cu privire la cestiunea reformei administrației, d-lă Ludovic Mocsary a publicat o nouă broșură sub titlul: „Administrațiunea de stat“ (Az állami közigazgatás). Autorul pledază în contra introducerei administrației de stat cere restabilirea sistemului administrativ așa, cum a fost înainte de marea reformă din 1869 și 1870. Comitatelor să li-se redea dreptul de a compuna independent cauzele judiciare mai mici, districtele să se împartă în cercuri, în cari agendele administrative și legislative să se resolve la fața locului prin solgăbirii ambulanți, cum a fost și mai înainte. Să se restabilească alegerea din trei în trei ani a funcționarilor, să se ștergă instituțiunea de membri viriliști și să se așeze reprezentanța comitatensă pe baze mai largi. Să se ștergă comitetele administrative și să se restabilească deplinul cer de influință al adunărilor comitatense etc. Autorul arată, într unu sunt basate plângerile ridicate contra actualei administrații: arată, că pe lângă funcționarii denumiți, guvernarea autonomă devine imposibilă în patria acesta: arată în fine, de ce importanță mare politică este din punctul de vedere al susținerii libertății, ca poporul să nu dea din mâna sa puterea executivă etc. Cum vedem, noul op al d-lui Mocsary are să producă sânge rân în mulți guri soviniști, ale căror tendințe sunt combătute aici în unele privințe cu multă temeinică. În două capitule ale acestui op, d-lă Mocsary tractează cestiunea și din punctul de vedere al naționalităților. Asupra acestor capitule vom reveni. Opul cuprinde 284 pag. 8" și costă 2 fl.

Introducerea limbei maghiare în seminariile catolice. În anul trecut ministerul de culte și instrucțiune publică a luat hotărârea, ca să se scrie tuturor episcopilor catolici în cestiunea introducerei limbei maghiare în seminariile catolice. Cei mai mulți dintre episcopi au răspuns scrisorii ministrului, er „M. All.“ publică în tota estinderea răspunsul ce l'a dat primatului Simor ministrului Csaky. Simor combate ideile guvernului, susținându, că introducerea limbei maghiare în seminariile catolice ar nasce încurcături. Primatului constată, că deși în seminariile catolice limba de instrucțiune este cea latină, totuși prin acesta nu este impedită cătuși de puțin cultivarea limbei maghiare, dovadă bogata literatură bisericească scrisă în limba maghiară tot de preoți, cari și-au făcut studiile teologice în limba latină.

Tâmbălău kulturegyletescū a fost în Debrețin, unde s'a înființat o filială a Kulturegyletului ardelen, care s'a săturat să mai bată singur apa în piua. Fișpanul conte Iosef Degenfeld, a fost ales președinte. N'a lipsit nici bauchetulu.

Luați la gona. Foile unguresci spun, că gendarmeria din Clușiu voi să aresteze în 7 (19) Ianuarie în comuna Mănaștură trei indiviți bănuți de a fi săvârșit unu furt cu spargere. Poporul iritat se înarmă cu topore (securi), atacă pe gendarmi și-i înă la gona; unul din indiviți bănuți, care fusese prins, fu liberat de mulțime.

Din valea Oltului. Sub acest titlu i-se serie diarului „Sieb. D. Tgblt.“: „În Colun se vinde spirt cu 52 er. litru, în Porumbacul de jos costă litrul 82 er. Lucru natural, că omii se duc în comuna depărtată de 15—20 minute, în părerea, că liberi sunt să cumpere unde li-se pare mai bine. Der asta n'o suferă arondașul din Porumbac: vinu 6—8 finanți, mergă juru împrejur și vestesc, că nu e ertat să se cumpere și să se aducă spirt și rachiu din altă comună. După ce au făcută acesta, observă efectul poruncii și se pun la pândă; îndată ce vine cineva peste câmp, năvălesc asupra lui și îl vizitează; dacă n'are spirt poate merge, în casu contrar i-se ia spirtul, pentru ca să-l nu-l mai vadă omul niciodată. Cătu timp va dura încă acesta și dacă finanțul însuși ori altul e plătit pentru acest serviciu, nu se scie. Adevărul celor împărtașite îl pot mărturisi cei păgubiți și întreg Porumbacul de jos. Gendarmii li-au spus omienilor, că această procedere nu e ertată.

Proprietatea din Gilau, prețuită cu 250.000 fl., a contelui Eszterházi și a prințului Ruspoli, a cumpărat-o, cum spune „M. All.“, arondașul de regali Bernhard Rosenberg.

Încă o proprietate ungurescă în mână jidovescă!

Botezul Domnului s'a serbat în Sibiu-cetate cu pompa cuvenită. În biserica din cetate a servit I. P. S. Sa Archiepiscopul și Metropolitul. În cursul liturgiei, s'a chirotonit de diacon clerical abs. P. Predovicu, ales de preot în Merchiașa. Cu obicnuta festivitate militară s'a făcut sfințirea apei și la biserica din suburbiul Iosefin, unde a servit și preotul militar pâr. Simon Popovicu. La sfințirea apei în frunte cu muzica militară s'a prezentat aproape unu batalion de soldați, cari la actul sfințirii apei a dat trei salve cu pascile.

Frigonirea limbei române. Din pașalicul Solnoc-Dobeca i-se comunică „Tel. Rom.“ din Sibiu, că s'a dispus din partea organelor superioare comitatense, ca toți primarii comunali, cari nu s'au unguresce, să fiă delăturați și să fi substituți prin indiviți, cari știu limba maghiară. Această dispozițiune e unică în felul său. De aci va urma în consecință, că în comitatul Solnoc-Dobeca, în comune curate românești, vom avea de primari totu jidan și proprietari maghiari scăpați, de unde sigur va urma mai departe totu în consecință, că în administrarea averilor comunale manipule până aci, deși poate mai mult într'o formă primitivă, de-odată cu limba maghiară, cu protocoalele și cu registrele cele multe, se vor introduce și defraudările, unu lucru la primarii noștri români necunoscut. Der apoi unde rămâne interesul vital al poporului față de unu organ, care pentru el este în anumite casuri și for judecătoresc și organ administrativ și polițial. Dacă primarul nu va ști numai unguresce, cum se va înțelege poporul cu el în toate acestea ale lui lipse? Principiul vechiu: că amplotatul este pentru popor și nu poporul pentru amplotat se vede, că soviniștii maghiari îl aplică invers. Der până când și cu ce succes nu scim, căci ni-se împărtașesc mai departe, că această dispozițiune a provocat forte mare amărăciune în popor, precum nici nu se poate altfel.

Mort de fome înainte judeului. La pretura din Halmagiul-marc, (comitat. Aradului) s'a petrecut în zilele trecute o tristă întâmplare. Țeranul Petru Jova a fost citat înainte judeului pentru o faptă neînsemnată. Abia i-s'a pus cea dintâi întrebare din partea solgăbirului, și Petru îngălbni, cădu în genunchi

și peste câteva minute muri. Medicul făcându-i autopsia a constatat, că bietul țeran a murit de fome. Nevastă-sa a mărturisit, că de două zile n'a mâncat nimic.

Cea mai fericită comună e Cața: dela anul nou nu mai are nici o cărciumă. Causa acestui fapt îmbucurător e, lăcomia fiscală, care cere comunei 5000 fl. arenda pentru regalul de cărciumărită, pe când ea poate plăti cel mult numai trei cincimi, fiindcă nici arenda-re nu-i aduce mai multă.

Tergul anual din Cohalmă, ce s'a ținut deunăzile, a fost mai slabu ca multe din trecut. Puține vite au fost mănate la tergu și puțin erau și cumpărătorii. S'au vândut vr'o 600 vite. Prețul pentru o păreche de boi mari a fost 200—315 fl. Interesant e, că cei cari au vândut vite, n'au mai cumpărat altele, din cauza lipsei de nutreț. Tergul de marfă încă a fost slabu.

Oprirea antipyrinei. Consiliul sanitar superior a oprit d'a se mai vinde în Budapesta medicamentele în contra frigurilor: *antipyrin*, *phacetin*, și *antifebrin*, sub cuvânt că ar fi vătămătoare sănătății. Consiliul a hotărât ca medicamentele acestea să se vândă numai pe lângă receta medicală. Capitania orășenească a înaintat hotărârea spre delibereare ministrului de interne, care după cum se dice, va dispune, ca hotărârea consiliului sanitar din capitală, să fi valabilă pentru întreaga țară. O asemenea hotărâre s'a luat și în Austria, ceea ce a produs nemulțămire între popor și între farmaciști.

Foc. În 12 Ianuarie au ars în Cohalmă două șuri la doi Români, și o parte din o a treia șură. Șurile n'au fost asigurate.

Petițiunea profesorilor dela școlele medii de stat.

Pe temeiul unei convorbiri, ce au avut-o profesorii dela școlele maghiare medii de stat în Iuliu a. tr. în Sigetul Marmăției, *Reunione provincială* a profesorilor școlilor medii a adresat, după cum raportază „*Egyet. közot. szemle*“, în Decemvre a. tr. către ministrul de instrucțiune o petițiune, ală cărei cuprins culminează în următoarele:

1. Relațiunea oficială a școlilor să se reguleze și dotarea lor să se urce.
- 2) Ar fi de dorit, ca salarisarea profesorilor ordinar și a directorilor să se urce *gradatim* (treptat), *fiu la salarul fundamentalu său la cînvenale*. Spre motivarea acestei petițiuni relevă, că condițiunile de existență dela ficarea salarelor (întemplată la a. 1872) actuale, s'au îngreunată în toate părțile Ungariei cu 30—35 de procente, ceea-ce se poate documenta; că cu salarele de până acum e absolut neputință a trăi, seu a ține chiar o familie căci nu s'au urcat numai prețurile victualielor, ci chiar și pretensiunile, ce deoparte le ridică față de profesori natura ocupațiunii oficiului lor, eră de alta societatea. În condițiunile noastre e de ajuns, ce e drept, salarul fundamental (de 1200 fl.); totuși cînvenalele (de 100 fl.) oferă o pre mică recompensă pentru anii petrecuți în serviciu și nici pe departe nu ajungă pentru mulțumirea trebuințelor unui profesor cu familie, cari trebuințe cresc mereu cu timpul. 3) Să se urce și relutul actual de cvartir, corăspunător condițiunilor locale. 4) Petenții doresc, ca calificatiunea învățătorilor de gimnastică dela școlele medii să se reguleze și învățătorii instituți cu astfel de calificatiune să primescă unu salar sistemat, precum și relut regulat de cvartir. Ba să fiă privit chiar ca amplotat, cari au dreptu la pensiune. 5). Legea de incompatibilitate să se modifice astfel, ca profesorilor dela șco-

lele medii să le fiă permisă a fi membri dietali, păstrându-și și catedrele de profesori. Chiar și la profesorii școlilor noastre s'au cugetat, când se dice în petițiune: — 6). Că în interesul înălțării autorității pozițiunii profesorilor este foarte de dorit, ca guvernul să lucreze, ca și cestiunea salarisării profesorilor dela școlile medii confesionale și comunale să se rezolve, după puțină în sensul acelor principii după cari se va norma salarisarea profesorilor de stat și a celor cari stau sub conducerea (priveghierea) statului. — Motivarea acestei rugări sună verbală astfel: „Sentimentul nobilă colegială a indemnării conferința (numitei Reuniuni în Sighetul-Marmației), ca să tragă atențiunea Escelenței Vostre și asupra îmbunătățirii stării materiale a profesorilor dela școlile medii confesionale și comunale. Demnitatea și viața socială a clasei profesorilor pretinde, ca aceora, cari lucrează la numitele școle, să li-se facă parte de o egală dotare materială, ca profesorilor de stat. Caracterul școlii noi-i poate despărți de aceia, cu cari au devenit egali și frați prin comunitatea muncii. Noi scim bine, că deslegarea acestei probleme nu atâră directă dela Escelența Vostă, ci dela bisericile și autoritățile cari susțin școlile. Totuși înțelepciunea și tactul Escelenței Vostre va afla mijloce și căi, ca să întruzeze cu succes asupra confesiunilor și autorităților susținătoare ale școlilor, ca această dorință să nu rămână numai o piă dorință (*piam desiderium*). Ba chiar dacă admnăriea Escelenței Vostre nu ar avea un succes pipăit, totuși această admnăriea ar fi o recompensă și o recunoșcere morală acelor servicii ale profesorilor dela școlile medii și comunale, cari servicii aceștia le-au adus luptându-se cu cele mai grele împrejurări, cu credință și cu cinste, ca din iubire către patria și națiunea lor, în trecut și în prezentă“.

Din camera română.

(Ședința dela 8/15 Ianuarie a. c.)

(Urmare și fine.)

D-lu N. Ionescu continuându dice:

Noi nu suntem astăzi intrați în tripla alianță, pentru cuvântul, că atunci D. Șoimescu i ar fi disu patrupla alianță; d-er D-sa nu-i dice de-o-camdată decât tripla alianță, și cere să ne preparăm cu la casă de război, să fim alături cu Austria.

Dela Berlinu nu ni se cere acesta, în casă când ar intra Germania în război cu Franca; d-er dacă Rusia va fi aliata Franței, atunci suntem condamnați să fim aliați cu Austria.

Acastă politică este cea mai deasatră pentru pozițiunea noastră. Cum! Să ne luptăm noi pentru a asigura influența în Orient a unei puteri dela care în totu cursul istoriei noastre nu am avut decât rău! (Aplause).

Domnilor, ca să nu dice D-lu ministru, că nu facu parte drăptă evenimentelor, eu aprețiez, că suveranul cel mai gentleman este împăratul Franz-Iosef, care a arătat bunăvoință pentru constituționalism chiar dela primul moment al suirei sale pe tron. (Aplause). D-er constituționalismul celu strimț al Ungurilor a acaparatu corăna Habsburgică, și acestu constituționalism fărmic apasă astăzi 3.000.000 de Români (aplause), cari sunt robii ai corănei unguresc, și sunt atacați în esistența lor morală și materială, așa încatu noi, la această stare dureră, nu putem să fim indiferenți. (Aplause).

Cum am putu noi să ajutăm cu sângele nostru întărirea despotismului unguresc? (Aplause).

Berlinul nu cere concursul nostru pentru el; d-er ne dă Austriei.

Acastă însemnă duceea D-lui Carp la Viena. (Aplause).

Noi suntem dați Austriei, ca și Italia, care a intrat în tripla alianță, și care a făcutu să inceteze tôte simțămintele de irredentism; d-er noi nu putem să facem sacrificiul ultim al sfințelor noastre drepturi pentru mărirea ungurilor. (Aplause).

Prin urmare, să fiă bine înțelesu, că nici într-unu casu nu ne putem alătura cu Austria, întru câtu ea are pe unguri asupra Românilor. (Aplause).

Ași dori să se esplice în privința acăsta D. ministru de esterne, pentru că noi scim, că nimeni la Berlinu nu cere cooperarea noastră căci cei cari au asatți egemonia Europei sunt preșus puși ca să trateze cu noi.

Au fostu pôte veletăți de aceste odată; d-er astăzi nu mai sunt, astăzi nu e cestiune decât să ne lipim de Austria, și au dicu, că este o imposibilitate morală ca noi să fim alături cu Austria, întru câtu Români de acolo voru fi sub posesiunea sugrumătoare a Ungurilor.

Să nu credă cine-va, că eu voescu să se netezescă Carpații, că voescu să se întindă regatul Regelui Carolu I peste Transilvania și Banat. Repudiez dela mine ideea unei asemenea cuceriri; d-er doresc ceea-ce este just și legitim ca 3.000.000 de Români să fiă tratați ca omeni. (Aplause).

Ei, D-lor, împăratul Austriei va avea să rezolve o problemă foarte grea înainte de a se hotări să pună în mișcare oștirea sa. Este unu corp oficeresc român în oștirea austro-ungară, deștept, luminat, bravu, resignat, cum n'a avut nici odată Austria, și nu cred, că acei oficeri voru servi ca să mărăscă opresiunea Ungurilor asupra Românilor.

Prin urmare vedeți, D-lor, că chiar în afară de eventualitatea unei insurecțiuni naționale a Românilor, și numai în situațiune normală, dacă am fi alături cu Austro-Ungaria, noi avem dreptul de a cere mai autu ameliorarea sôrtei Românilor și apoi să tratăm despre alianță.

Dacă sub corăna Habsburgică se potu produce de 20 și mai bine de ani atâtea acte de opresiune sub masca unui sistem nunitu constituțional. eu am orore de cuvintele fărmice. (Aplause).

Pentru noi casul nu este tocmai așa cu Rusia. Români din Basarabia nu sunt tratați ca cei din Ardelu... Sciu că unii dicu că, dacă este vorba să mergem ori cu Rusii, ori cu Nemții, trebuie să preferim pe Nemți.

Ei, D-lor, noi ne am luptat cu Ungurii, cu Tătarii, cu Turcii, cu Polonii și am străbătut până astăzi. Ei bine, vom căuta aliați în tôte unghiurile Europei și nu vom lăsa nici-o-dată ca idea naționalității noastre să se compromită prin o alianță ca aceea cu Austro-Ungaria... care chiar astăzi nu proteje pe cele 3 milioane de Români, cari sunt sub dănsa... .

D-lu Al. Lahovari, ministru de esterne, răspundendu d-lui Neculae Ionescu, dice, că în cestiuni de politică esteriă sunt regule, care se păzesc de ori-ce guvern din ori-ce țără, regule dictate de necesitățile bunelor raporturi între tôte puterile, de cuiințele diplomatice și de cuiința cea mai mare decât tôte, de a lu se vorbi de război când e pace, și de alianțe pentru război când nu suntem nici în casul nici în ajunul unui conflictu europen. Când ministrul Englierei, care reprezintă tôte cea dintăiu țără ca putere și ca bogăție, e întreatu dela tribună, că ce va face într-unu viitor război, nu răspunde unei asemenea întrebări, ori răspunde în mod evasiv. D-lu Ionescu întrebă de războie viitoare pe ministrul țerei romănesc, pe care dănsul o proclamă slabă și săracă, deși țera noastră nu e tocmai nici așa de slabă nici așa de săracă, nici așa de izolată cum o crede D-lui. Altă regulă în politica esternă e, că de ordină guvernul nu pôte să aibă o liniă de purtare sigură, să o urmărescă cu stăruințe și cu rezultate bune, decât cu încrederea majorității senu, ceva mai multu, pe încrederea majorității. Apoi continuă astfel:

În adevăr, d-lor, nu pot răspunde decât în puține cuvinte d-lui N. Ionescu, fiindcă am și lucrut puține să spun d-lui ca deputat, și mai cu sémă ca deputat, care nu reprezintă nici-unu partid și nici unu grup, pôte să și permită libertăți de cuvânt foarte mari. Astfel a atacat cu violență și în termenii cei mai puțin cuiințioși pe o mare putere vecină, cu care suntem în cei mai buni și amicali termeni, pe monarchia Austro-Ungară, criticându măsurile de domeniul politice interne ale acestui imperiu.

Dorind însu să stabilească un fel de echilibru europen, după care atăția alergă și nu l'au putut încă dobâni,

un echilibru de acuzări se înțelege a atacat erăși cu termeni aspri, deși cu mai multă blândă, pe împăria-rusescă pentru modul cum se pörtă în Basarabia. Eu nu pot să vă declar altceva, decât că cu guvernul rusesc suntem asemenea în relațiuni foarte bune.

Ei bine, încă odată declar, că nu pot intra pe acastă cale. Este deja prea multu. că dela tribuna română, chiar unu deputat, care nu ne prezintă decât înalta sa fantasiă personală, să rostescă asemenea atacuri în contra unor mari puteri vecine și amicale. Noroc, că D-ta D-le Ionescu nu reprezintă pe nimeni și sunt fericit că în momentul de față nu ai vorbit în numele nici chiar al unei fracțiuni de partid. Dacă este o cestiune, care interesă pe tôte Români de o potrivă și unde nu admittu nici drăptă, nici stângă, nici liberalu, nici conservatoru, nici radicalu, este cestiunea politice noastre externe. Ea este clară în sine și scopul ei este același. Elu viază în tôte inimele și în tôte cugetările Românilor. Noi vom a păstra independența și integritatea teritoriului nostru așa cum este astăzi. Vom căuta, în timp de pace, printr-o purtare corectă și prudentă, să evităm ori-ce conflictu politic cu vre-una din puterile Europei și mai cu sémă cu puterici noastre vecini.

În timp de resbelu, dacă se va întâmpla, vom face apelu er la înțelepciunea ei, la patriotismul întregi națiuni și vom vedea ce este de făcutu într-o direcțiune senu în alta. Să fiți siguru D-le Ionescu, că atunci când nu veți mai fi în vremuri pațnice, când nu veți mai avea timpul și liniștea să vă dați la exerciții de retorică, în scotela politice externe, atacându când pe unu, când pe altul; atunci când va suna ora necesităților supreme, când se va pune cestiunea de viață și de mörte, atunci o rază de patriotisnu și de bun simț ne va lumina pe tôte, (aplause) și ori ce soluțiune va fi ca să luăm, ea se va lua cu unanimitatea Românilor; fiindcă nu sunt două căi, și la momentele supreme, ori ce Român va simți unde este mörtea și unde e scăparea. (Aplause) D-er nu este nici patrioticu, nici înțelept, ca aceste cestiuni de viitor să le atingeți astăzi...

A eșit de sub tipar: **Indreptări teoreticu și practic pentru Geometria din șola poporală** în folosul preparanților (normaliștilor), a învățătorilor, institutorilor și a altor bărbați de șolă, de V. Gr. Borgovanu, profesor de pedagogia șola normală de institutor în Bucuresci. Carte aprobată de comisiunea scolastică archidieceșană din Blașu prin decisiunea consistorială cu Nr. 3737 din 24 Noemvre 1888. Bucuresci-Blașu, 1889. Formată mare 8° de 75 pag. (cu 62 figuri). Prețulu 50cr. (1¹/₄ lei). Opulu acesta e merită a-l aduce învățătorilor mari inlesniri întru propunerea obiectului geometriei în șolă.

Preotulu Român, diar, bisericescu, școlastic și literar cu ilustrațiuni. Anulu XVI. Apare în Gherla odată pe lună în broșuri de câte 2¹/₂—3¹/₂ cöle. Redactoru N. F. Negruțiu. Nr. 1 de pe Ianuarie conține: Caracterul metropoliștilor români uniți, de Dr. Al. Grama; Studiu din dreptulu canonicu (urmare), de I. Papiu; Botezulu și ceremoniile conferirii aceiua; De ale musice bisericesc, de Dr. Victoru Smigelschi; Predică la cunună, de I. Boroșu; Recensiune asupra unei scrisori a d-lui Dr. F. Branu; Varietăți.

„Romänische Revue“, politisch-literarische Monatsschrift I Heft VI Jahrgang, Wien, Jänner, 1890. Inhalt: Zum Jahreswechsel. Auf schifer Ebene (Die Consequenzen der magyarischen Suprematie für die Monarchie der process Doda zu geschichte der Romänen in Marmarosch. Von Dr. D. Onciu, Kirchenstatistische Daten aus dem Königreiche Romänien. Von Dimitrie Dan gr. or. Pfarrcooperator. Volkslieder. Deutsch von L. V. F. Bobocel. Aus dem romänischen des I. Slavici von Gustav Troll. Das Gebet eines Daken („Rugăciunea unui Dac“). Von Michael Eminescu. Deutsch von Em. Grigorovitz. Der Hirt von Sinaia. Von Elena Hübsch geb. Băjescu. Rundschau: Aus dem ungarischen Parlamente. Der Handfertigkeits-Unterricht bei den siebenbürger Romänen. von Prof. Dr. Constantin Tomascine. Litteratur: „Vom Amboss“, von Carmen Silva. Aus dem Orient. Neue Bücher.

Mulțămită publică.

Beiușu, 12 Ianuarie 1890.

Subscrisulu, în numele elevilor orfanu sërăc dela șola capitală gr. cat. română din Beiușu, esprimă adencă mulțămită On. dōmne, domnișore și domni, cari cu ocașiunea serbării „Nascerei Domnului“ au binevoitu a contribui, pentru provederea acelor elevi cu vestminte de ernă, cu următoarele nume:

D-nele: Hermina Ignatü 1 fl., N.N. 50 cr., Cineva 40 cr. D-șorele: Luisa Cașolțanu 20 cr., Maria Florica și Silvia Antalü câte 20 cr., Elena Dringou 30 cr. D-nii: Gerard Wegheș deputatü dietalü 2 fl. Vasiliu Erdelyi farmacistü 1 fl., Ambrosiu Kretz, advocatü 1 fl., Cineva 20 cr., Unu învățătorü 1 fl., Cineva 50 cr., Cineva 20 cr., Alexa Ardeleanu 20 cr., Alexandru Clintocü 40 cr., Stefanu Olteanu 50 cr., Cineva 20 cr., Vasiliu Popu protopresviterü gr. or. 50 cr. Cineva 20 cr. Ioanü Erdelyi jun. geometru 50 cr. Cineva 30 cr. Unu nume nedescifrabilü 50 cr. Colectantele 1 fl. Suma 13 fl. 80 cr. v. a., din cari s'au provedutu cu vestminte de ernă, elevii Vasiliu Nicoruța și Alesandru Vancu din a III cl. normală, Ioanü Costa din a IV cl. normală. Unulu s'a provedutu și cu medicină.

Dea cerulu, ca marinimoșii contributori pe viitoru să și afle și mai mulți imitatori în sinulu inteligenței noastre române din Beiușu, ca astfel să putem provede cu vestminte de ernă pe mai mulți elevi lipsiți.

Petru Herța.
invet. la a III-a cl. norm.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulu biaroulu de cores. din Pesta.)

Berlinu, 23 Ianuarie. Conducătorulu centrului Frankenstein a murit. — Parlamentulu a desbatutu legea socialistă până la paragrafulu 11. Desbaterea n'a oferitu ceva decisiv, deorece cancelarul e așteptatü abia Vineri. Între guvern și între liberalii-naționali se facu tratări, de aceea paratulü privitoru la isgonire încă nu se pôte aduce în desbatere.

DIVERSE.

O femeă rară, a murit în 12 Ianuaru n. în orașulu Nizza. Ea se numia Olimpia Audonard, cunoscuta scriitoare francesă, care fiindcă suferia de cățiva ani de bolă de pieptu, petrecea în Nizza, unde își ținea și unu salonu spiritistü. Salonulu acesta avea foarte mulți vizitatori, între aceștia și princesa Woronzoff. Olympia Audonard de multă vreme sta în legătură cu lumea spiritelor. Între scrierile sale literare se află o broșură intitulată: „Le monde des esprito on la vie après la mort“. Că în ce chip s'a dezvoltat în ea iubirea față de spiritismu, ni-o spune o scurtă istoriă. Ea dice că s'a măritat încă de tēneră, d-er că n'a fostu fericit în căsătoriă. A avut doi copii, cari însă i-au murit de tineri, er după acesta s'a despărțit de bărbatul senu. După ce a rămas singură, a început să se ocupe serios cu literatura și cu spiritismulu. În amēdou ocupățiile aceste își afla mângăere. În curēndu ea deveni cea mai zelōsă apărătoară a emancipării femeii, și ca atare în scurtă vreme a produsu mare senzațiă. În timp de 18 luni a redactatü o scriere periodică intitulată „Fluturulu“. După acesta începü să țină prelegeri publice în Paris, în Rusia, și în America. În Turcia și Egiptu, fiindu sprijinită de cei mai puternici bărbați, a pētrunsu până în cele mai adănc secrete ale vieții naționale. Resultatul studiilor sale l'a datü în două opuri intitulate: „Misterele descoperite ale Egiptulu“ și „Cunoscerăa seraiului și haremului turcescu“. Într-unu timpu ea conferi și cu proculu Mormonilor, cu Brigham Joung, și și-a publicatü esperiențele sale în opulu intitulatü „De-alungulu Americi“. Madame Audonard profesa ideea republicane; vederile sale nu și-le ascunde nici chiar atunci, când era la curtea lui Napoleonu. În viața sa a avut legături cu individualitățile cele mai caracterice. Ea și-a făcutü și biografia, în care nu spune anul, ci numai ziua nascerei sale, 11 Martie. După câtu se șie însu, ea era de 60 de ani când a murit.

Editoru și Redactoru responsabilü:
Dr. Aurel Mureșianu.

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Anstro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Cursul pieței Brașov

din 23 Ianuarie st. n. 1890

Banote românești Comp. 9.25	Vând. 9.28
Argint românesc	9.10 9.23
Napoleon-d'or	9.37 9.40
Lire turcesc	10.58 10.63
Imperial	9.58 9.63
Galbin	5.45 5.50
Sens. fone. „Albina“ 6%	— —
„ „ 5%	98.50 99.
„ rusești	1.28 1.29
Mărci germane	57.50 57.70
Discount 6—8% pe an	— —

Cursul la bursa de Viena

din 22 Ianuarie st. n. 1890

Renta de aur 4%	102.30
Renta de hârtă 5%	99.25
Imprumutul căilor ferate ungare	— —
aur	115.40
dto argint	95.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (1-ma emisiune)	— —

Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	112.75
Despăgubirea pentru dijna de vină ungurească	100.50
Imprumutul cu preimul ungurească 136.25	— —
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	126.50
Renta de hârtă austriacă	88.20
Renta de argint austriacă	88.80
Renta de aur austriacă	109.90
Bonuri rurale ungare	88.35
Bonuri croato-slavone	105. —
Losuri din 1860	142.50
Acțiunile băncii austro-ungare	932. —
Acțiunile băncii de credit ungare	347. —
Acțiunile băncii de credit austr.	321. —
Galbeni împărătești	5.74
Napoleon-d'or	9.39 1/2
Mărci 100 imp. germane	57.71 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	118.10

Avisul d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numeri de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și poșta ultimă.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-loru abonați, că mai avem din anii trecuți numeri pentru completarea colecțiilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predeală				Predeală—Budapesta				B.-Pesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—B.-Pesta				Copșa-mică—Sibiu				
Trenu accelerat.	Trenu accelerat.	Trenu omnibus	Trenu de persoane	Trenu accelerat.	Trenu omnibus	Trenu accelerat.	Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt	Copșa-mică	Sibiu	Copșa-mică	Sibiu			
Viena	3.40	8. —	8. —	București	7.35	—	—	Viena	11. —	3.40	Teiuș	11.24	3. —	1.42	—	—	—			
Budapesta	9.20	2. —	3.10	Predeală	12.50	—	—	Budapesta	7.40	9.30	Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32	—	—	—			
Szolnok	11.18	4.05	7.22	Timișu	1.19	—	—	Szolnok	10.42	12.38	Vințu de jos	12.30	4.10	—	—	—	—			
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	Brașov	1.55	—	—	Arad	3.53	5.36	Sibiu	1.01	4.43	—	—	—	—			
Oradea-mare	2.22	7.01	8.46	Feldiôra	2.15	4.54	7.07	Arad	2.17	4.29	Orăștia	1.32	5.13	—	—	—	—			
Várad-Velenceze	2.30	7.11	9.18	Apața	2.47	5.37	7.44	Glogovaț	2.37	4.41	Simeria (Piski)	2.03	5.47	—	—	—	—			
Fugyi-Vásárheli	—	—	9.27	Ágostonfalva	—	6.16	8.09	Gyórok	3.37	5.05	Deva	2.52	6.27	—	—	—	—			
Mező-Telegd	3. —	7.41	9.44	Homorod	3.56	6.43	8.29	Paulișu	4.05	5.17	Branicea	3.23	6.54	—	—	—	—			
Rév	3.31	8.16	10.21	Hasfalău	—	7.31	9.07	Radna-Lipova	4.27	5.38	Iliu	3.55	7.20	—	—	—	—			
Bratec	—	—	11.38	Hașfalău	—	9.09	10.34	Conop	—	6.05	Gurasada	4.08	7.32	—	—	—	—			
Bucia	—	—	12.16	Sighișôra	5.28	9.33	10.20	Bérezava	6.23	7.57	Zanău	4.44	8.03	—	—	—	—			
Ciucia	4.24	9.05	12.54	Elisabetopole	5.57	10.02	11.09	Soborșin	7.20	8.42	Soborșin	5.30	8.38	—	—	—	—			
Huiedin	4.52	9.35	4.49	Mediașu	6.19	11.04	11.35	Zamă	7.55	9.11	Conop	6.27	9.27	—	—	—	—			
Stana	—	—	5.31	Copșa mică	—	11.24	12.19	Gurasad.	8.26	9.39	Radna-Lipova	6.47	9.46	—	—	—	—			
Aghiriș	—	—	3.40	Micăsasa	—	11.39	11.59	Iliu	8.47	9.55	Paulișu	7.28	10.20	5.35	—	—	—			
Ghirbău	—	—	4.15	Blași	7.09	11.57	12.15	Branicea	9.11	10.13	Gyórok	7.43	10.34	6.01	—	—	—			
Nădășel	5.49	10.35	4.36	Crăciunelă	12.45	12.30	12.43	Deva	9.42	10.37	Glogovaț	7.59	10.50	6.44	—	—	—			
Clușiu	6.02	11.02	4.58	Teiuș	7.42	1.13	1.07	Simeria (Piski)	9.59	10.53	Arad	8.28	11.16	7.25	—	—	—			
Apahida	6.14	11.23	5.26	Aiud	8.05	2.28	2.11	Orăștia	11. —	11.39	—	8.42	11.30	7.44	—	—	—			
Ghiriș	7.28	12.44	6.56	Vințu de sus	—	2.48	2.33	Sibiu	11.29	12.01	Szolnok	9.20	12.05	—	—	—	—			
Cucerdea	7.52	1.27	7.15	Uiôra	—	2.56	2.40	Vințu de jos	12.02	12.29	—	2.22	5.10	—	—	—	—			
Uiôra	—	1.34	7.48	Cucerdea	8.32	3.14	2.46	Alba-Iulia	8.55	12.19	Budapesta	6. —	5.15	—	—	—	—			
Vințu de sus	8.21	2.07	9.13	Apahida	9. —	4.01	2.46	Teiuș	9.54	1.06	Viena	1.40	6.05	—	—	—	—			
Aiud	8.21	2.07	10.04	Clușiu	10.21	5.56	2.46	Simeria (Piski)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Teiuș	8.38	2.26	10.12	Nădășel	10.41	6.45	8. —	Streiu	6.47	11.54	Petroșeni	9.36	4.26	—	—	—	—	—	—	
Crăciunelă	9.18	3.11	11.34	Ghirbău	—	7.06	8.36	Hațeg	7.40	12.37	Banița	10.17	5.12	—	—	—	—	—	—	
Blași	—	3.24	12.29	Aghireșu	—	7.22	9.02	Pui	8.51	1.28	Crivadia	10.58	5.55	—	—	—	—	—	—	
Micăsasa	—	3.54	1.10	Stana	—	7.37	9.32	Crivadia	10.02	2.23	Hațeg	11.42	6.41	—	—	—	—	—	—	
Copșa mică	10.08	4.09	1.30	B. Huiedin	11.54	8.03	10.11	Banița	11.02	3.11	Hațeg	12.23	7.26	—	—	—	—	—	—	
Mediașu	10.32	5.1	2.14	Ciucia	12.24	8.24	10.51	Petroșeni	11.50	3.53	Streiu	1.12	8.14	—	—	—	—	—	—	
Elisabetopole	11.07	5.5	2.54	Bucia	—	9.04	12.16	Arad	12.30	4.25	Simeria	1.51	8.50	—	—	—	—	—	—	
Sighișôra	—	6.12	3.35	Bratec	—	9.37	1.19	Arad—Timișôra	—	—	Timișôra—Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hașfalău	12.31	7.32	4.07	Rév	1.03	9.55	2. —	Arad	6.12	4.12	Timișôra	6.25	1.15	—	—	—	—	—	—	
Homorod	—	8.17	5.54	Mező-Telegd	1.29	10.20	3.04	Aradul nou	6.36	4.38	Mercizfalva	7.19	2.04	—	—	—	—	—	—	
Ágostonfalva	—	8.37	6.39	Fugyi-Vásárheli	10.47	3.36	8.17	Németh-Ságh	7.01	5.01	Mercizfalva	7.46	2.26	—	—	—	—	—	—	
Apatia	1.20	9.06	7.13	Várad-Velenceze	10.57	3.52	—	Vinga	7.30	5.29	Vinga	8.15	2.56	—	—	—	—	—	—	
Feldiôra	1.40	9.45	7.45	Oradea-mare	1.54	11.04	4.03	Orcizfalva	7.55	5.47	Németh-Ságh	8.36	3.13	—	—	—	—	—	—	
Brașov	2.14	—	8.32	P. Ladány	3.20	1.19	7.30	Mercizfalva	8.13	6.04	Aradul nou	9.11	3.51	—	—	—	—	—	—	
Timișu	2.34	—	—	Szolnok	5. —	3.31	11.51	Timișôra	9.04	6.50	Arad	9.27	4.05	—	—	—	—	—	—	
Predeală	3.40	—	—	Budapesta	7.15	6.30	9.55	Ghiriș—Turda	—	—	Turda—Ghiriș	—	—	—	—	—	—	—	—	—
București	9.30	—	—	Viena	1.40	1.40	7.15	Ghiriș	9.33	4.19	Turda	8.29	3.19	—	—	—	—	—	—	—
								Turda	9.54	4.40	Ghiriș	8.50	3.40	—	—	—	—	—	—	—
								Sighișôra—Odorheiu	—	—	Odorheiu—Sighișôra	—	—	—	—	—	—	—	—	—
								Sighișôra	6.05	—	Odorheiu	6. —	—	—	—	—	—	—	—	—
								Odorheiu	9.12	—	Sighișôra	8.56	—	—	—	—	—	—	—	—

Notă: Numeri încadrați cu linii grose însemnăză orele de nopțe.